

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у децембру 2018. године, у односу на новембар 2018. године, у просјеку су ниже за 0,4%, а у односу на децембар 2017. године у просјеку су више за 1,7%.

Посматрано по намјени потрошње, у децембру 2018. године у односу на новембар 2018. године, цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 2,2%, цијене енергије као и цијене нетрајних производа за широку потрошњу ниже су за 0,7%, цијене интермедијарних производа ниже су за 0,2%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), у децембру 2018. године у односу на новембар 2018. године, цијене подручја (Е) Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине у просјеку су више за 3,0%, цијене подручја (В) Вађење руда и камена у просјеку су ниже за 1,9% и цијене подручја (С) Прерађивачка индустрија ниже су за 0,4%.

По областима индустријске производње, у децембру 2018. године у односу на новембар 2018. године остварен је раст цијена у: прикупљању отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажи материјала 3,0%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала 0,7%; вађењу угља и лигнита (мрког угља), производњи базних метала 0,2%;

Пад цијена у децембру 2018. године у односу на новембар 2018. године забиљежен је у областима: производња пића 4,8%; производња рачунара, електронских и оптичких производа 2,9%; вађење руда метала 2,3%; производња папира и производа од папира, производња хемикалија и хемијских производа, производња готових металних производа, осим машина и опреме 1,3%; производња кокса и рафинисаних нафтних производа, производња машина и опреме Д.Н. 0,8%; производња коже и производа од коже 0,7%; производња моторних возила, приколица и полуприколица 0,6%; производња прехранбених производа 0,3%, производња електричне опреме 0,1%.

У преосталих осам области индустријске производње цијене су у децембру 2018. године у односу на новембар 2018. године у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in December 2018, compared to November 2018, were on the average 0.4% lower, while compared to December 2017, they were on the average 1.7% higher.

By purpose of consumption in December 2018, compared to November 2018, prices of capital goods were on the average 2.2% lower, prices of energy and prices of consumer non-durables were 0.7% lower, prices of intermediate goods were 0.2% lower, while prices of consumer durables remained on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in December 2018, compared to November 2018, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on the average 3.0% higher, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 1.9% lower and prices of the section (C) Manufacturing were 0.4% lower.

By division of industrial production in December 2018, compared to November 2018, prices increased in the following divisions: Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 3.0%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.7%; Mining of coal and lignite (black coal), Manufacture of basic metals 0.2%.

Decrease in prices in December 2018, compared to November 2018, was recorded in the following divisions: Manufacture of beverages 4.8%; Manufacture of computer, electronic and optical products 2.9%; Mining of metal ores 2.3%; Manufacture of paper and paper products, Manufacture of chemicals and chemical products, Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.3%; Manufacture of coke and refined petroleum products, Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.8%; Manufacture of leather and related products 0.7%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 0.6%; Manufacture of food products 0.3%, Manufacture of electrical equipment 0.1%.

In the remaining eight divisions of industrial production, prices in December 2018, compared to November 2018, remained on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ ДЕЦЕМБАР 2018.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, DECEMBER 2018

Назив (по PRODCOM-у)	XII 2018 XI 2018	XII 2018 XII 2017	I-XII 2018 I-XII 2017	XII 2018 Ø 2017	Ø 2017 Ø 2016	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,6	101,7	103,7	103,2	102,8	TOTAL
По намјени потрошње						By purpose of consumption
Енергија	99,3	106,6	105,1	109,6	95,8	Energy
Интермедијарни производи	99,8	102,6	105,0	104,0	104,4	Intermediate goods
Капитални производи	97,8	101,0	103,0	101,9	101,7	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	98,1	98,4	98,3	99,8	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,3	98,5	101,0	99,7	102,6	Consumer non-durables
По подручјима и областима						By section and division
B Вађење руда и камена	98,1	88,1	99,1	90,4	137,4	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,2	100,6	100,2	100,6	100,8	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	97,7	85,4	98,8	88,1	149,6	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	100,0	101,1	100,6	98,4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,6	102,8	104,0	104,1	101,4	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	99,7	98,3	101,2	99,6	102,6	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	95,2	87,9	96,0	88,1	100,8	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	100,0	100,0	100,0	98,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	100,4	102,7	104,9	107,0	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	106,1	105,6	106,1	100,0	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	99,3	99,8	99,4	98,8	102,1	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,7	104,6	104,6	106,0	101,1	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	98,7	111,8	114,2	114,5	96,7	17 Manufacture of paper and paper products
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	99,2	108,0	106,4	111,8	94,8	Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	98,7	106,6	108,2	108,3	104,0	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	96,9	102,4	100,7	105,8	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	101,1	103,7	103,9	103,4	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	100,2	105,1	104,5	104,3	101,2	24 Manufacture of basic metals

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, ДЕЦЕМБАР 2018. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, DECEMBER 2018 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)		$\frac{\text{XII 2018}}{\text{XI 2018}}$	$\frac{\text{XII 2018}}{\text{XII 2017}}$	$\frac{\text{I-XII 2018}}{\text{I-XII 2017}}$	$\frac{\text{XII 2018}}{\text{Ø 2017}}$	$\frac{\text{Ø 2017}}{\text{Ø 2016}}$	Name (by PRODCOM)	
25	Производња готових металних производ, осим машина и опреме	98,7	103,4	106,5	105,3	103,6	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	97,1	92,9	97,0	96,2	-	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	99,9	100,5	98,8	98,9	105,4	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме, Д.Н.	99,2	99,2	101,1	100,0	100,8	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	99,4	104,3	104,5	106,9	104,0	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31	Производња намјештаја	100,0	98,1	98,4	98,3	99,8	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	100,0	102,8	102,2	110,0	103,1	32	Other manufacturing
E	Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	103,0	89,5	104,1	93,5	-	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38	Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	103	89,5	104,1	93,5	-	38	Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / no occurrence

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниције

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2018. години чини 168 производа. Сваког мјесеца прикупљају се 652 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 212 изабрано предузеће. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима на страном тржишту.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2016, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим пројектима у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definitions

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2018 consists of 168 products. Each month 652 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 212 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section in non-domestic market.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH PRODCOM 2016, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.